

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka

2020-11-23

Od fundamentalnego prawa do życia, przez prawo do oświaty, odpoczynku i wiele, wiele innych. Dzisiaj obchodzimy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Pomyśleć, że jeszcze z początkiem ubiegłego wieku praktycznie nie istniały.

Choć dzisiaj trudno nam sobie to wyobrazić, przez wiele wieków dzieci uważane były za własność rodziców, którzy mieli pełne prawo decydować o ich życiu i losie. Nikt nie zajmował się dziecięcymi prawami. Edukacja była dla maleńkiej garstki wybrańców, a i ci traktowani byli po prostu jak trochę mniejsi dorośli.

Zmiany zaczęły się wraz z epoką oświecenia. Ich najbardziej znanym prekursorem był filozof Jan Jakub Rousseau, którego dzieła zmieniły na zawsze europejskie podejście do wychowania. Dla porządku dodać należy, że ten uznany moralizator pięcioro własnych dzieci oddał do przytułku.

Zakrojone na szerszą skalę działania prawne, edukacyjne czy filantropijne na rzecz dzieci pojawiły się jednak dopiero z początkiem XX w. Bezpośrednio po II Wojnie Światowej pracę na rzecz dzieci i ich praw podjęła Organizacja Narodów Zjednoczonych poprzez utworzoną m.in. w celu niesienia pomocy dzieciom agendę UNESCO. Oenzetowska Konwencja Praw Dziecka powstała jednak dopiero w 1989 r. Jej zapisy są podstawą działalności UNICEF-u, którego pomysłodawcą był Polak Ludwik Rajchman.

Tak wygląda teoria. Praktyka, jak wiemy, nie zawsze napawa optymizmem. W najbiedniejszych krajach świata 1 na 4 dzieci wciąż zmuszane jest do pracy zarobkowej, która pozbawia je szans na edukację o beztróskim dzieciństwie nie wspominając. Międzynarodowe organizacje szacują, że obecnie około 100 000 dzieci bierze czynny udział w 18 konfliktach zbrojnych na całym świecie. Dzieci są również uczestnikami trwającego ciągle kryzysu migracyjnego.

Choć przed tymi, którzy bronią dzieci i ich praw jeszcze morze pracy, to warto podkreślić za Dyrektora Generalną UNICEF-u Henriettą Fore, że przez ponad 30 lat od wprowadzenia Konwencji Praw Dziecka „sytuacja dzieci na wielu polach poprawiła się znacząco i coraz więcej z nich ma szanse na długie, lepsze i szczęśliwsze życie.”

Ważnym osiągnięciem jest wzrost świadomości dzieci w kwestii przynależnych im praw. Rosnące zaangażowania młodych w obronę praw dziecka i człowieka podkreśla również wspomniana Dyrektorka UNICEF-u, stwierdzając w opublikowanym w ubiegłym roku raporcie podsumowującym trzydziestolecie obowiązywania Konwencji Praw Dziecka: „Powinniśmy wzorować się na młodych, którzy obecnie bronią swoich praw z zaangażowaniem większym niż kiedykolwiek w historii; podobnie jak oni, my też musimy działać bez zwłoki, z odwagą i kreatywnością”.